

# S. Sayısı : 233

## Maden tetkik ve arama enstitüsü kanununun 11 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/403)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/335

22 - I - 1936

### Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2804 sayılı Maden tetkik ve arama enstitüsü kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâvesine dair İktisad vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 17 - I - 1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

I. İnönü

Maden tetkik ve arama enstitüsü kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihasının esbabı mucibe mazbatası

Yurdumuzda maden tetkikatı ve taharriyatı işleri ile uğraşmak üzere kurulmuş olan Maden tetkik ve arama enstitüsü tarafından, «Memleketimizin muhtelif yerlerinde» arama yapılan sahalarda, maden cevherleri çıkarılmaktadır. Usulü dairesinde maden taharriyi yapan her hangi bir şahıs, maadin nizamnamesi hükümlerine nazaran, çıkaracağı maden cevherlerinin mülkiyetine sahip ve maliktir. 2804 numaralı kanunun 7 nci maddesi mucibince, taharri yaptığı sahalarda, Maden tetkik ve arama enstitüsü de çıkaracağı maden cevherlerinin mülkiyetine sahip ve malik olur. Mülkiyet hakkı, mevzuu olan malda, malikine kanuna, uygun bulunmak şartile istenildiği gibi tasarruf edebilmek salâhiyetini verir. Maden tetkik ve arama enstitüsü tarafından taharri yapılan sahalarda, çıkarıldıktan ve nakil ve imrarına müsaade alındıktan sonra satılan maden cevherlerinin satış bedeli enstitünün varidatı arasında bulunması, cevherlerdeki mülkiyet hakkının verdiği tasarruf salâhiyetinden doğma zarurî bir neticedir. Bu itibarla, taharri yaptığı sahalardan nakil ve imrar edeceği maden cevherlerinin satış bedeli, enstitünün varidatı olacağı yolunda, 2804 numaralı Maden tetkik ve arama enstitüsü kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâve edilmesi muvafık görülmüştür. Bu suretle hazırlanmış bulunan fıkra, lâyihanın birinci maddesini vücede getirmektedir.

2804 numaralı kanunun 11 nci maddesinde, Türk genci yetiştirilmek üzere, enstitüye verilecek ücretler, (e) fıkrasında bahse mevzu edildiği halde bu paranın münhasıran Türk genci yetiştirilmesine tahsisi için maddenin son fıkrasında konulan hükmün, (c) fıkrasına atf suretile gösterilmiştir. Kanundaki 11 nci maddenin (c) bendile hiç bir alâka ve rabtası bulunmayan bu hükmün başma, matufünileyhi olan fıkraya aid (e) işaretinin konulması için lâyihanın 2 nci maddesi tanzim kılınmıştır.

Bunlardan başka, 3 ncü ve 4 ncü maddelerinde, kanunun neşri tarihinden muteber olduğuna ve icrasına İcra Vekilleri Heyetinin memur bulunduğuna dair hükümleri havi olmak üzere hazırlanmış bulunan lâyiha kanuniyet verilmesi tasviplerine arz olunur.

**İktisad encümeni mazbatası**

**T. B. M. M.**  
*İktisad encümeni*  
**Karar No. 17**  
**Esas No. 1/403**

31 - III - 1936

**Yüksek Reisliğe**

Maden tetkik ve arama enstitüsü hakkındaki 2804 sayılı kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâvesine dair İktisad vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 22 - I - 1936 tarihli ve 6/235 sayılı tezkeresine bağlı olarak encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası encümenimizce esas itibarıyla kabul ve birinci ve ikinci maddesi birleştirilerek bir madde olarak tahrir ve lâyihamın 3 ncü ve 4 ncü maddeleri aynen ipka olunmuştur.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi olunur.

İktisad E. Reisi  
Tekirdağ  
**Ş. Kesebir**

Bu M. M.  
Niğde  
**Dr. R. Ferid Talay**

Kâtib Niğde <b>Dr. R. Ferid Talay</b>	Aza Ankara <b>A. Ulus</b>	Aza Afyon K. <b>Berç Türker</b>
Aza Konya <b>H. Denizmen</b>	Aza Seyhan <b>Esmâ Nayman</b>	Aza Kayseri <b>S. Demirczen</b>
Aza Gümüşane <b>Edib Servet Tör</b>	Aza Maraş <b>Kemal Kusun</b>	Aza Samsun <b>Ali Tunalı</b>

**Maliye encümeni mazbatası**

**T. B. M. M.**  
*Maliye encümeni*  
**Karar No. 51**  
**Esas No. 1/403**

8 - IV - 1936

**Yüksek Reisliğe**

Maden tetkik ve arama enstitüsü hakkındaki 2804 sayılı kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâvesine dair İktisad vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 22 kânunusani 1936 tarih ve 6/235 sayılı tezkeresile Büyük Meclise gelen kanun lâyihası İktisad encümenince görüldükten sonra encümenimize havale buyurulmakla İktisad vekilinin huzur ile tetkik ve müzakere olundu:

Verilen izahat dinlenmiş ve lâyihamın tedvinine saik olarak esbabı mucibede dermeyan olunan mütalea varid görülerek kanun lâyihası İktisad encümenininin tadili veçhile aynen kabul

olunmuştur.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Mal. E. Reisi Na. <b>M. Nedim</b>	M. M. <b>Kamâl Ünal</b>	Kâtib <b>Mustafa Önsay</b>
Aza İstanbul <b>Y. Yazıcı</b>	Aza Diyarbakir <b>Huriye Öviz</b>	Aza Bursa <b>Dr. G. Kahraman</b>
Aza İzmir <b>K. Dursun</b>	Aza Manisa <b>Tahir Hitit</b>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.  
Bütçe encümeni  
Mazbata No. 181  
Esas No. 1/403

5 - VI - 1936

Yüksek Reisliğe

Maden tetkik ve arama enstitüsü hakkındaki 2804 sayılı kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâvesine dair olup Başvekâletin 22 kânunusani 1936 tarih ve 6/235 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekili Celâl Bayar hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Teklif olunan lâyiha esbab imucibesine binaen esas itibarile encümenimizce de muvafık görülmüş ve İktisad encümeninin hazırladığı lâyiha encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Müstacelen müzakere buyurulmak üzere dile-

ğile Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis Vekili	M. M.	Kâtib
İsparta	Trabzon	Balıkesir
Mükerrerem Ünsal	Sırrı Day	E. Adakan
Çorum	Çorum	Gümüşane
M. Cantekin	E. Sabri Akgöl	D. Sakarya
Kırklareli	Mardin	Muş
Ş. Ödül	R. Erten	Ş. Ataman
Ordu	Seyhan	Sivas
H. Yalman	N. Eldeniz	R. Başara
Sivas	Yozgad	
Remzi Çiner	S. İçöz	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Maden tetkik ve arama enstitüsü kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası

**MADDE 1** — 2804 numaralı maden tetkik ve arama enstitüsü kanununun 11 nci maddesindeki (e) fıkrasından sonra aşağıda yazılı şekilde (f) fıkrası ilâve edilmiştir.

f - Taharri yaptığı sahalardan nakil ve imrar eylediği maden cevherlerinin satış bedelinden.

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Maden tetkik ve arama enstitüsü hakkındaki 2804 numaralı kanununun 11 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

**MADDE 1** — Maden tetkik ve arama enstitüsü hakkındaki 2804 numaralı kanunun 11 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir.

11 nci madde - Maden tetkik ve arama enstitüsünün varidatı;

A - İktisad vekâleti bütçesine konulup enstitüye tediye edilecek olan tahsisattan,

B - Beşinci maddeye tevfikan ücret mukabilinde yapacağı işlerden alacağı ücretlerden ve kendi hesabına arama ameliyatı yaptığı sahaları işletmeğe vazedecek müesseselerden bu arama ameliyatı masraflarına karşılık olarak alacağı meblâğlardan,

C - Kendisine nakit veya ayniyat suretile yardımıda bulunduğu ve bu yardımın kabulüne İktisad vekilligince muvafakat bulunduğu takdirde bunun tutarından veya kıymetinden,

D - Mevcutlarının getirebileceği faiz veya iratlardan,

E - Maden ve taş ocakları işletenlerin istih-

dam eyledikleri ecnebi mühendis ve mütehasşıs lar mukabilinde Türk genci yetiştirmek üzere Hazineye yatıracakları ve Hazinece aynen enstitüye tesviye edilecek olan ücretlerden,

F - Arama yaptığı sahalardan nakil ve imrar eylediği maden cevherlerinin satış bedelinden ibarettir. Bu varidattan hesap yılı sonuna kadar sarfedilmeyenler enstitünün ertesi sene varidat hesabına nakledilir. E fıkrasında yazılı ücretler münhasıran Türk mühendis ve mütehasşıs lar yetiştirmek hususlarına tahsis edilir ve bu kısım varidatın ve ona tekabül eden masrafların hesabı ayrıca tutulur.

**MADDE 2** — 2804 numaralı maden tetkik ve arama enstitüsü kanununun 11 nci maddesindeki en son fıkranın başında bulunan (c) işareti kaldırılmış ve yerine (e) işareti konulmuştur.

**MADDE 3** — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

**MADDE 4** — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20 - I - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İ. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

**MADDE 2** — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

3 — Bu kanun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.